

Keresem ismeri a 1916. évi  
köt. a. Kivételre jelölés

# DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR • PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT • KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ • SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49 • POLITIKAI NAPILAP

## Szerbia erkölcsői

Debrecen, július 7.

Szerbia szabad teret ad a nyomozásnak, amely a sarajevói merénylet belgrádi szárai, értelmi szerzői, fölbírlói után kutat. Nem is képzeli, hogy ezt másként tehetné, vagy másként tehetne volna. Nemcsak azért mert enélkül a legélesebb diplomácia eljárást és annak legkritikusabb következményeit szabadította volna magára. Azonban semmiesetre sem vonhatta magára a szerb kormány és a szerb hadsereg azt a látszatot, hogy gyilkosok büntetését, egy idegen állam trónörökösének élete ellen elkövetett merényletet tudatosan és hivatalosan palástol. Ez még az afrikai néptörzsek erkölcsi rendjében is alig lenne elképzelhető: és Szerbia, legalább terület szerint, Európában van.

Nem tehetne másként, még ha, amint egyébkor szokta tenni, hatalmas protektorára, az orosz cárra támaszkodnék. Az orosz cárnak akárminő kedves Szerbia, mint a nagyszív gondolat egyik eszköze, — az igazán sikamlós és veszedelmes dolog lenne, ha a cár, akinek életét állandóan féltik a bombáktól és merénylőktől, akinek egyik elődje bomba által halt meg, — szentesítene a bombavetőket és merénylőket értelmi szerzőjének büntetlenségét. Akárki inkább mondhatná és inkább aláírhatná a belgrádi sajtónak jellemző üvöltését, hogy „vannak bizonyos körülmények, amelyek a merényleteket érthetővé, sőt szükségszerűvé teszik”, csak maga az orosz birodalom feje nem.

A vizsgálat tehát megindul, s így biz-

ni lehet abban, hogy a sarajevói gáztettnek veszedelmes diplomáciai következményei nem lesznek. A monarchia becsületét és tekintélyét föltétlenül meg kell óvni, és ez különösen szükséges Szerbiával, amely a mi békeszeretünket sokszor tekintette gyöngédségnek, s bizonyára ebből merített kedvet az elbizakodottságra, a hányiveti gögre, amely a belgrádi utcák hangjaiban meg-megnyilatkozik; de ha ezt ismét a háboru eshetőségének gondos elhárításával lehet megcsinálni, az mindenesetre jobb, örvendetesebb. Ha rá is férne a szerbekre a lecke, amely harcvedőiket hosszú időre lehűti, hőbortjaikat leszereli és világhódító ábrándjaikat visszaszorítja: ez idő szerint nincs kedvünk, — ha nem muszáj, — ennek a leckéztetésnek költségeit és fáradságát viselni. Ki kell pihennünk a mozgósításoknak, a nagymérvű hadi készülődésnek költségeit, ki kell hevernünk gazdasági életünk sorvasztó lázát, azután, ha elkövetkezik az ideje, gondolhatunk a leszámolásra.

Az azonban, ami a szigorú titoktartás ellenére a vizsgálat adataiból eddig napvilágra került és bebizonyosodott ténynek tekinthető, magában kompromittáló Szerbia közállapotaira és erkölcsőire. A sarajevói merénylet szervezői között föltétlenül voltak szerb katonatisztek és szerb notabilitások, a bombák föltétlenül a kragujeváci arzenálból kerültek ki; és akkor, mikor az egész művelt világ fölháborodással, iszonyattal és megvetéssel fogadta a trónörökös pár meggyilkoltatásának híreit, — a belgrádi sajtóban leplezetlenül nyilatkozott meg az érzés, amely örülni tudott a me-

rényletnek, amely annak igazolását kereste és csak hogy ép nem tapsolt Cabrinovitsnak és Principnek.

Ez az, amire nem volt még példa az újabb idők történelmében. Merénylő kezétől halt meg Sadi Carnot, Umberto, a portugál király, de a merénylőket sehol sem glorifikálták, ha csak az anarkista barlangokban nem. Katonatisztek a világ egyetlen hadseregében sem sülyedtek annyira, hogy éretlen suhancokat ugrassanak be és béreljenek föl pokolgépek dobására, gyilkosságra.

A vizsgálat eredményét be kell várni; lehet, hogy csakugyan nem derít ki több szenzációsat, mint amennyi eddig a közvélemény szeme előtt van. És lehet, hogy a diplomaták azután megállapítják: nem történt semmi, ami nekik dolgot adhatna. És azután folytatjuk azt a „jó szomszédi viszonyt” és a gazdasági kapcsolatot, amely bennünket Szerbiával sok tekintetben egymásra utal. Szerbiát azonban, amely erősen igyekszik kulturállamot játszani, sokáig fogják belepni azok az erkölcsi foltok, amelyeket Európa szeme a sarajevói merénylet után rajta lát. És akármelyik állam szlávjától csodálnók, ha ezek után nagyon vágnék azt a címet viselni: Szerbia polgára.

— A képviselőház ülése. Beöthy Pál elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést. A napirendre térve, felszólalás nélkül elfogadták a török értékávról szóló törvényjavaslatot, valamint több vicinálisról szóló javaslatot és a nem állami tanárok és tanítók özevegyeinek és árváinak ellátásáról szóló javaslatot is.

mind a mi felséges urunké, — mondja egy zárdai növendék áhítatos arkifejezésével. Egy kis szobát mutat, amely japán módra van berendezve.

— Nézze csak, ez a berendezés hatnyolc milliót ér. Én nem adnék annyit érte, még ha meg is volna a pénzünk. Nagyon drága. És mennyi gondba, meg munkába kerül ezt rendben tartani! Naponként gondosan le kell porolni és lecsiszolni.

Azután megmutatja a látogatónak a legdrágábbat, ami a kastélyban neki van és ami az övé: a két gyermekét. Az idősebb kis herceg már csacsog egy pár szót, a kisebbik gyermek azonban még egészen baba.

A kis fenséges urat méltóképen akarják bemutatni. Neki azonban nincs kedve és duzzogóra huzza szép arcoskáját.

— De Ottó — mondja a bájos mama — megigérted, hogy ma nem fogsz sirni!

Természetesen Ottó — a késői korokban majdan a monarchia uralkodója — kétségbeesett sirásba kezd, jelezni kívánván ezzel, hogy nincs hangolva további audienciára.

— Mit szól hozzá, mekkora türelem kell a gyermekekhez! — mondja a főhercegnő olyan kedvesen kétségbeesett arccal, hogy a látogatónak okvetlenül mosolyognia kell.

száthig magában foglalja a magyar írók összes klaszikus és modern munkáit, Károly Ferenc József főherceg hibátlanul beszél magyarul. Amidőn a főherceg pár évvel ezelőtt a budai várban megjelent egy udvari bálon, mindenkit meglepett, hogy milyen tökéletesen tud magyarul.

A hőtendorfi kastélyban a fiatal pár, a mely ugy szereti egymást, mint a közönséges polgári emberek, itt éli mézes-éveit és örül a két gyermeknek, akiről a fiatal apa boldogan mondja, hogy kövérek és egészségesek.

A főherceg emellett a legkomolyabban készül a reá váró nagy feladatra, szorgalmasan szenteli magát katonai kötelességeinek és büszke, amidőn olyan reprezentációs feladattal bízzák meg, amelyben a legfőbb Hadurat képviselheti.

Egy magyar ur, akit a legutóbbi időkben fogadtak a hőtendorfi kastélyban, kedves apróságokat beszél el a főhercegi pár egyéniségéről szerzett benyomásairól. Mindenki-vel a legszívélyesebb egyszerűséggel érintkeznek, mindenki elfogultságát elcsevegik, hogy a társalgás akadálytalanul folyhasson.

A főhercegnő megmutat látogatóinak egyes érdekes látványokat, figyelmeztet egyes különösen értékes berendezési tárgyakra.

— Nemde csodás? És olyan értékes! Ez

## Zita

\*

Károly Ferenc Józsefről és Zita hercegnőről most jelent meg Brünmben egy igen érdekes könyv, melynek Heller Hermann császári tanácsos a szerzője. Az érdekes könyvből közöljük a következő részleteket:

Zita főhercegnő, a trónörökös felesége tudvalevőleg olasz nő és az olaszon kívül kitűnően beszéli a német, francia és angol nyelveket. Házasságáig magyarul nagyon keveset értett. A Schwarzen am Steinfeld-kastélyban történt esküvő után az uralkodó kifejezett kívánságára a főhercegnő tanulni kezdett magyarul és csehül. Alig multak el a mézes-hetek, Zita főhercegnő megkezdte a nyelvtani órákat. Éppen úgy, mint a megboldogult Erzsébet királyné az uralkodó különös kívánságára néhány hónap alatt megtanult magyarul. A főhercegnő ugyanis a férje tanácsára a tulajdonképeni nyelvtani órák előtt előtanulmányokat tett a magyar történelemben és földrajzban. Megtanulta a magyarok történetét, az ország földrajzát, megismerkedett Magyarországnak etnografiájával, hagyományával, erkölcsőivel és szokásaival. Karácsonyi ajándékkul azután megkapta Zita a megboldogult Erzsébet királyné magyar könyvtárát, amely Petőfitől és Jókaitól Mik-

Ezután áttértek a törvénykezési illetékről szóló javaslat tárgyalására.

Hantos Elemér előadó ismerteti a javaslatot.

Springer Ferenc az első szónok, aki este nyolcig beszélt ki az ülést.

Az elnök bejelentette, hogy Jankovich kultuszminiszter holnap válaszol Pop Cs. Istvánnak a hajdudorogi püspökség ügyében előterjesztett interpellációjára.

Ugyancsak holnap tárgyalják Vojnich István báró indítványát, hogy a Ház üléseit délelőtt tíz órától délután 6-ig tartsa.

## A postapalota a régi helyen épül föl

### Döntött a kereskedelmi miniszter

Évek óta tartó tárgyalások, tervezetek után oda jutott végre a debreceni postapalota kérdése, hogy annak teljes és végleges megoldásáról lehet szólni. A postakincstár a postapalotát a mai helyén akarta kezdetből fogva fölépíteni s Bobula János műépítésszel az épület terveit a postaépület mai helyére tervezte meg.

Közben azonban olyan tervek merültek föl, hogy az új postaépület ne a Piac-utcán, hanem egy, a központhoz közel eső mellékutcán épüljön föl, majd pedig arról kezdett tárgyalni a város, hogy a posta-teleket cserélje el az állam a telek mellett fekvő Schäffer-féle alapítványi telekkel s így építtesse föl az új postapalotát.

A különféle irányban folytatott tárgyalások annyira elodázták a kérdés megoldását, hogy a postakincstár már-már azzal vádolta a várost, hogy szándékosan késlelteti a dolgot. Miután a Schäffer-telekkel tervezett kombináció nagy terheket rótt volna a városra s a belügyminiszter nem is hagyta jóvá ezt a tervet, a kereskedelemügyi miniszter is beszüntetett minden további tárgyalást s végleges döntést hozván, kijelentette egy leiratban, hogy a postapalotát a régi helyen építeti föl. A leirat a következő:

42,295/V. 1914. szám.

A szab. kir. város Tanácsának  
Debrecen.

Folyó évi május hó 11-én kelt 10,045 számú felterjesztésére értesitem a Tanácsot, hogy a debreceni postapalota telkének elcserélése ügyében *nem tartom célravezetőnek újabb tárgyalások megindítását*, mert más telkek tulajdonosai mindenesetre elsősorban saját anyagi érdekeikre lesznek tekintettel és a kincstárnak a távbeszélő át-helyezése is nagy költséget okozna.

Éltékintve azonban ettől az újabb tárgyalások eredménye csak hosszabb idő múlva lenne tisztán látható, az építés pedig már nem tűr halasztást.

A Schäffer-féle alapítványi telek cseréje ügyében szintén nem látható előre a tárgyalások befejezésének ideje és az eddigiek szerint nem is kecsegtet eredménnyel, különösen belügyminiszter urnak a városhoz intézett 59,475. számú rendeletében foglalt súlyos feltételekre.

Mindezekre való tekintettel a debreceni postapalota cseréje ügyében *minden további tárgyalást megszüntetek és egyidejűleg intézkedem az építésnek a jelenlegi telken való biztosítása érdekében szükséges versenytárgyalás kiírása iránt.*

Budapest, 1914. június 30.

Harkányi.

E leirat folytán további tárgyalásoknak természetesen annál kevésbé lehet helye, mert a kereskedelemügyi miniszter már el is rendelte a munkák vállalatba adását és így az építkezés a legközelebb már megkezdődik. Az építkezés pedig annál sürgősebb, mert azokat az óhajokat, amelyeket a közönség és

különösen a kereskedő világ a postával szemben már régen hangzottatott és azokat a modern újításokat megvalósítani, amelyeket a postaigazgatóság révén ígért, csak az új postapalota fölépítése kapcsán lehet.

## Harc a pénzügyigazgató és a városi adóhivatal közt

### Tiltakozás a hazafiatlanság vádjá ellen

Megemlékeztünk tegnap arról a jelentésről, amelyet a közigazgatási bizottság ülésén Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgató terjesztett elő a városi adóügyosztály kezeléséről. A jelentés, amelyet a pénzügyigazgató a városi tanácsnak is megküldött, a városi adóhivatalnál valóságos forradalmat idézett elő s annak egyes kitételei ellen az adóügyosztály vezetője, Csóka Samu tb. főjegyző a legerélyesebb tiltakozását fejezte ki:

A jelentés ugyanis azt mondja, hogy az adóügyosztálynál nem az egyes fölpanaszolt esetekben tapasztalható esetleges mulasztásokban rejlik a főhiba, hanem abban a szellemben, amely *hazafiatlanság, törvényekkel ellenkező és a város polgárait megkárosító.* Az adóügyosztály minden egyes tagja ugyanis — mondja a jelentés — át van hatva attól a törvényes rendeletekkel merőben ellenkező téves fölfogástól, hogy mint önkormányzati szerv azért van létesítve, hogy a kir. pénzügyigazgatóság intézkedéseivel szemben — amelyeket a népszerűségkeresés céljából igyekszik sokszor az adófizető polgárokkal szemben elkövetett tulkapasoknak minősíteni — ezeket az adófizető polgárokat megvédeni.

*„Ezt a fölfogást tartom olyannak, amely fölfogás a legnagyobb mértékben hazafiatlan, törvényellenes, igazságtalan és a város közönségét tevő egyes polgárokat igen érzékenyen megkárosító is.”*

Ezt a jelentést most kapta kézhez Csóka Samu tb. főjegyző tanácsnok, aki a legnagyobb megütközéssel vette azt tudomásul és azonnal írásban jelentette be tiltakozását egy erélyes hangú átiratban a pénzügyigazgatóságnál.

Tudósítónk előtt Csóka Samu tb. főjegyző szintén a legnagyobb fölháborodással emlékezett meg, a pénzügyigazgatói jelentés kifejezéseiről és különösen a hazafiatlanság és a törvényellenes eljárás vádjáról s arról, hogy az a szellem, amely az adóügyosztályban uralkodik és amelynek személyesítését magában látja, megkárosította a polgárságot.

— Alljon elő csak egyetlen ember, — mondta az adóügyi tanácsnok — akit megkárosítottam volna. *A hazafiatlanság és a törvényellenes eljárás vádját pedig visszautasítom.* Ez esztendőben és a tavalyiban éppen úgy jártam el, mint azelőtt 1911-ben és 1912-ben. Ez éveken kötelességem teljesítéséről a bizonyítványt pedig maga a pénzügyigazgató adta ki nekem és ügyosztályomnak, amikor az 1911. évről Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató, 1912. évről pedig éppen Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgató ur értesít, hogy az *adókezelés és behajtás körül kifejtett működésünkért megelégedését fejezi ki a pénzügyminiszter ur rendeletére.*

*Természetes dolog, hogy a mai rettenetes gazdasági helyzetben nem tehetjük ki az adózó polgárokat annak, hogy erőszakolt behajtásokkal esetleg tönkre tegyünk.* — Mert bármennyire célja is a törvénynek az, hogy a kivetett adók be is hajtassanak, az *nem célja, hogy az adóalanyokat megsemmisítsük.* A kivetések körül előforduló panaszoknak, késelemeknek, vagy egyéb más bajnak igazán nem lehetünk mi az okai, amikor a házadó és az I. és II. osztályu kereseti adón kívül minden más adó nem kivetését a pénzügyigazgatóság készíti el s abba mi annyira nem tolyunk be, hogy tisztviselőtársaim IV. osztá-

lyu adójának kivetéséről sem lehetne fölvilágosítást adnom.

Csóka Samu tb. főjegyző adóügyi tanácsnok különben e tárgyban a tanácshoz is előterjesztéssel fog élni.

## Vilmos, aki nem szökik Skenderből Skandál bég

A humor kezdi döngötni Wied herceg fejedelmi trónját. A tudósításokat olvasva, látjuk a hős Prenk Bib Dodát, aki vitéz negyvenek élén visszanyomul Durazzóba s koszt, kvártélyt kér a fejedelemtől, meg egy pipára valót a fejedelmi zacskóból, hogy rágyujthasson. A fejedelem pedig, palotája bejáratánál lesi a pénzes levélhordót, mert a mint írják, a részletüzletes fegyverkereskedők árveréssel fenyegetődnek.

Az élelapok számára ajánljuk a következő képtémát: Európa nevű vaklován baktat Don Guichotte Wied Vilmos, mögötte, számárhátan az egyik pártfogó nagyhatalom. Álnéven Sancho Panza.

Az eseményekről komoly sürgönyök szólnak ekként:

### Szegények háboruja.

Berlin, július 7. Tegnap 27 bécsi önkéntes érkezett ide, hogy Durazzóba vonuljon. A B. T. tudósítója óva int minden nemzetet, hogy Albániába menjen. Durazzói katonai körökben azt tartják, hogy Vilmos fejedelmet legalább 4000 fegyveres menthetné meg és nyomulhatna sikerrel előbbre. De ily fegyveres erő eltartására hiányzik minden eszköz. Az önkéntesek vígasztalan végzetnek néznek eléje. Nincs hajlék, nincs élelem. Ágy vagy ehhez hasonló kényelmesség egyáltalán nincs. Egyébként kétséges, hogy a hatalmak hozzájárulnak-e önkéntes csapatok szervezéséhez. A helyzet napról-napra elszomorítottabb. A hollandus katonák egyedül a hatalmak együttes intervenciójától remélik a jobbulást. Starova és Korica immár a fölkelők kezében van. Hollandus és francia katonák a fölkelők foglyai.

### Wied herceg és Olaszország.

Róma, július 7. Ismail Kemal bey Durazzóból Rómába utazott, hogy bizonyos elmentéteket, amelyek az utóbbi időben Olaszország és Vilmos fejedelem között felmerültek, — elsimítsa.

### Mohamedán fejedelem Albániában.

Róma, július 7. Durazzóból érkező távirat szerint az összes mohamedán törzsek elhatározták, hogy a nagyhatalmaktól mohamedán fejedelmet fognak kérni Albánia részére. Ha a nagyhatalmak ehhez hozzájárulnak, akkor az összes mohamedán törzsek kötelezik magukat arra, hogy a nyugalmat az országban rögtön helyreállítsák. Az albániai mohamedánok választása B u r h a n - E d - D i n hercegre, Abdul Hamid ötödik fiára esett, aki azonban csak bizonyos garanciák mellett hajlandó a jelöltséget elfogadni.

### Az albán vezérek kibékülése.

Durazzo, július 7. Prenk Bib Doda és Ismail Kemal, akik eddig személyes ellenfelek voltak, találkoztak és elhatározták, hogy együtt fognak küzdeni hazájuk javáért. Ismail Kemal néhány nap múlva Rómába megy, hogy elsimítsa néhány ütközöponot, amely az utóbbi időben Olaszország és a fejedelem között támadt.

### Jelzötüzek az albán hegyeken.

Castelnuovo, július 7. Itt azt híresztelik, hogy Koricza a felkelők, vagy az epiróták kezébe jutott. A hegyecsucokon jelzötüzek lobognak, amelyeknek jelentőségét még nem tudják.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás =  
fürdői = ásványvíz

a világ elterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

# Nyomozás a szarajevo merénylet ügyében

## A közös minisztertanács új rezsime vizs Boszniába

A szarajevo merénylet ügyében ma már csak az érdekli a közvéleményt, hogy Szerbiával szemben milyen lépéseket tesz a monarchia. Mert akármennyire is tiltakozik is a bűnrészesség vádjá ellen a hivatalos Szerbia, minden körülmény, a vizsgálatnak minden adata és a népek helyes érzése mondja, bizonyítja, hogy Szerbia hivatalosan, nem hivatalosan vagy félhivatalosan, de bűnrész.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

### Ferenc Ferdinánd utóda a hadseregfelügyelőségben.

Bécs, július 7. A *Neue Freie Presse* írja: A király ma egy órás kihallgatáson fogadta *Frigyes* főherceget.

E hó 15-én jelenik meg a királyi kézirat, amelyben a király *Frigyes* főherceget a hadsereg főfelügyelőjévé nevezi ki.

A tengerészet főfelügyelője *Hausz* Antal tengernagy lesz.

### Oroszország nem avatkozik be a szerbiai nyomozás ügyébe.

Bécs, július 7. A *Neue Freie Presse* jól informált helyről jelenti: Oroszország összes körei elítélik a szarajevo merényletet és egyáltalán nem igaz, hogy Oroszország tiltakozni akar a monarchiának Szerbiában folytatandó nyomozása iránt tett lépései ellen. Oroszországban és a cárnál sokkal erősebb a monarchikus elv iránti érzék, hogy sem ilyen lépés ellen tiltakozzék.

### A minisztertanács előtt a nyomozás aktái.

Szarajevo, július 7. A rendőrség és a tartományi kormányzóság nagy eréllyel folytatja tovább a vizsgálatot a merénylet ügyében. Tegnap és ma ismét több letartóztatás történt, de a nyomozó hatóságok a letartóztatottakat neveit nem mondja meg és a nyomozás érdekeire való hivatkozással minden közlést megtagadnak. Egy magas állású kormányzósági tisztviselő mindössze ennyit mondott erről:

— A vizsgálat nagyon jól halad előre. — Több új letartóztatás történt, amelyekről azonban nem nyilatkozhatom. Remélem, hogy az egész bűnyűgyre rövidesen sikerül világságot derítenünk. Akkor azután nyilvánosságra hozzuk a nyomozásnak egész eredményét.

A kormányzóság a vizsgálat eddigi adatairól kimerítő jelentést küldött Bécsbe a közös külügyminiszteriumnak. Ezek a jelentések a nyomozás minden aktájával együtt a mai közös miniszteri tanácskozás elé kerültek, amely döntött a további teendőkről. A közös minisztertanács döntését nagy érdeklődéssel várják Szarajevoiban.

A merénylet egyik sebesültje, *Merizzi* gróf alezredes, az elhunyt trónörökös volt szárnysegéde, akit az itteni helyi kórházban ápolnak, már egészen jól érzi magát és néhány nap múlva gyógyultan hagyja el a kórházat.

Szarajevoiban napok óta teljesen csend van, a tüntetések abbamaradtak.

### A minisztertanács döntése.

Bécs, július 7. A közös minisztertanács déli fél tizenkét órától délután hat óráig tartott. A minisztertanács foglalkozott mindazok intézkedésekkel, amelyek a merénylet folytán Boszniában szükségessé váltak. Kimondottan diplomáciai akciót a monarchia Szerbia ellen nem indít, mert igyekszik a békét fenntartani a szerb sajtó minden provokálása dacára is.

Bécs, július 7. A *Neues Wiener Tagblatt*

írja: A közös minisztertanácsot a király akaratára hívták egybe, mert a király tiszta képet akart nyerni az eseményekről és ismerni akarta a vizsgálat adatait. A minisztertanács ezért kérte föl az összes iratokat, amelyekből *Berchtold* gróf külügyminiszter csütörtökön tesz javaslatot a királynak.

A vizsgálat eredményét nyilvánosságra is hozzák és lehet, hogy *Tisza* István gróf miniszterelnök a hozzá intézendő interpellációra legközelebb ismertetni fogja a vizsgálat eredményét.

Az a híresztelés, hogy a közös minisztertanácson katonai intézkedésekről is szó volt, nem felel meg a valóságnak. Mindenestre Szerbia további magatartásától függenek a bekövetkező események is.

Ellenben elhatározta a minisztertanács, hogy Boszniában és Hercegovinában új szigorúbb rezsime lép életbe, mert a mostani gyöngye kormányzat nem bizonyult célravezetőnek. Az új rendszer állami iskolák szaporítását és olyan közigazgatás szervezését kívánja, amely mindenhova betekintéssel bírhat.

### Letartóztatott kórházi orvos

Szarajevo, július 7. A tegnapelőtt letartóztatott *Krajncsevics* Jovo negyedéves tanítóképző növendék bevallotta, hogy ő is részese volt az összeesküvésnek s a merénylet céljaira kapott bombát a városi parkban rejtette el. A bombát tényleg megtalálták a városi parkban, egy sárgás-fehér köpönyegbe göngyölve, olyanba, amelyet az orvosok használnak boncolásoknál. A rendőrség nyomozni kezdett, hogy ez az orvosi köpönyeg mint került ki *Krajncsevics* kezéhez. Megállapították, hogy a Bosznadubiciában letartóztatott *Cubrilovics* nővére, *Mara*, a szarajevo városi közpórház alorvosához, *Boconic* Stevo drhoz ment feleségül. A detektívek azonnal a kórházba mentek dr. *Boconic*-ért, aki a detektívek láttára elvesztette önmuralmát és kétségbeesetten járt-kelt szobájában.

— *Elveszttem, elveszttem, miért tettem ezt!* — mondotta sírni egymásutánban és a következő pillanathban egy üveg után nyúlt, amelyben mérget lehetett. *Kádár* Elemér detektív e percben hozzáugrott, megkapta a kezét és megakadályozta abban, hogy a mérget felhajtsa.

*Boconic* drt Szarajevoiban erősen szlavofil érzelmű embernek ismerték, tudták, hogy a sógorával, *Cubrilovics*csal együtt részt szolgált venni a nagyszerb propagandisták összejöveteleiben. A lakásán hétfő délután házkutatást tartottak és több olyan iratot találtak, amely föltétlenül bebizonyítja bűnrészességét.

A házkutatás után *Boconic* drt és feleségét *Cubrilovics* Marát letartóztatták. A negyedik bomba révén összesen hat ember került kézre. Letartóztattak továbbá egy kórházi alkalmazottat, aki dicsérte a trónörökös ellen elkövetett merényletet. — Ez az ápoló *Markovics* Pázó, szerbiai származású fiatal ember, aki a letartóztatott orvos mellé volt beosztva. Az orvos és az ápoló közt meghitt barátság állott fenn és megállapították, hogy *Markovics* tudott a merényletről, mire letartóztatták.

### A trónörökös pár utolsó percei.

Bécs, július 7. Egy előkelő személyiség, aki *Ferenc Ferdinánd* közvetlen környezetéhez tartozott s aki a szarajevo merényletet átélte, a következő kijelentést tett a trónörökös pár utolsó perceiről:

Az az elterjedt verzió, hogy *Ferenc Ferdinánd*ot a felesége túlélt volna egy negyedórával, nem felel meg a valóságnak. Éppen az ellenkezője igaz. Amikor *Princip* golyója a hercegnőt találta, férje ölébe hullott és átölelte a vállát. Egy-két pillanattal később érte *Ferenc Ferdinánd*ot a gyilkos golyó. *Harach* gróf, aki látta, hogy a főherceg megsebesült, ezt kérdezte tőle:

— Császári Fenség, nagyon szenved?  
A főherceg fejét rázta s így felelt:  
— Nem, semmi baj!  
*Morsey* András báró megragadta a trónörökös kezét és így szólt hozzá:  
— Császári Fenség, mit izen a gyermekeinek?

A főherceg már nem adott választ, összeroskadott az ülésen s elvesztette eszméletét. Egy negyedórával később meghalt, míg a hercegnőt azonnal megölte a golyó.

A gyilkos *Principet* összeesküvő társainak egész gyűrűje fogta körül és amidőn a trónörökös kísérete rá akarta magát vetni a merénylőre, karddal kellett utat vágni hozzája. Egy városi rendőr, akit *Morsey* báró felszólított, hogy segítsen, olyan viselkedést tanúsított, amellyel elárulta, hogy együtt érez az összeesküvőkkel. *Morsey* báró emiatt kardjával levágta a rendőrt.

A bosnyák tartományi múzeumban, amelyet a trónörökös pár az előzetesen megállapított program szerint a városháza után meglátogatott volna, nem kevesebb, mint 30 bombát találtak. Mivel még a város több helyén is bombákra akadtak, mindez azt bizonyítja, hogy sokkal több tagja volt az összeesküvésnek, mint amennyiről eddig tud a vizsgálat.

Egy szerb tisztviselő, aki a szarajevo vizsgálobíró irnoka volt, amidőn jegyzőkönyvet vett föl a trónörökös kíséretének vallomásáról, olyan sértően és provokálóan viselkedett, hogy egy nagyragu katonatiszt kihuzta a kardját és le akarta őt sütni. Arról is tudomásom van, hogy a szarajevo szerb kolostorban az egyik pápa, aki a tüntetés idején ablakából a tömegre lövöldözött, olyan képet rejtgetett, amely Péter királyt ábrázolja, amint a szerb hadsereg élén győztesként belovagol Bécs városába.

## Sikkasztó pénzbeszedő

### Aki maga kéri a letartóztatását

Szombaton este a főkapitányság központi ügyeletén megjelent egy jól öltözött férfi. Az inspekciós rendőrtisztviselőt kereste, akinek bemutatkozott:

— *Szabó* Ferenc vagyok, a *Miklós* Emil fakeskeredő cég pénzbeszedője. Kétezer koronát sikkasztottam a főnökömtől, nem tudom visszafizetni, tessék letartóztatni.

*Pető* Pál ügyeletes rendőrfogalmazó jegyzőkönyvet vett fel az önként jelentkező sikkasztó bemondásáról, majd szabadon bocsátotta *Szabó*-t, mert senki sem tett feljelentést ellene.

Még az éjszaka jelentkezett a károsult *Miklós* Emil s feljelentést tett *Szabó* Ferenc nevű 30 éves, *Maróthi* György-utca 37, szám alatt lakó pénzbeszedője és üzletszerzője ellen sikkasztás büntette miatt. *Miklós* feljelentésében elmondta, hogy hűtlen alkalmazottja körülből kétezer koronát vett fel a bevételtől, de ezzel az összeggel nem számolt el, hanem saját céljaira fordította a beszedett pénzt.

A rendőrségen *Balla* János detektívet bízták meg a nyomozással, aki *Szabó*-t a lakásán elfogta és bevitte a főkapitányságra. Kihallgatták, azután felügyelet alá helyezték, ma délben pedig *Pető* Pál rendőrfogalmazó elé vezették *Szabó*-t, aki beismerte, hogy manipulációit közel három esztendő óta üzi, de eddig soha sem jöttek rá. A bevételt beinkasszálta a pénzt, amelyből ékszer és más egyebet vásárolt. Az első ízben elsikkasztott összeget a következő számlák értékével fedezte. Mikor a fakeskeredő az elszámolást sürgette, *Szabó* mindig talált valami kifogást, amivel elhuzhatta a beszámolást. Szombaton délután *Miklós* Emil nem engedte tovább halasztani az elszámolást. A pénzbeszedő érezte, hogy bűnrészessége kiderül, ezért jelentkezett önként a rendőrségen.

A kihallgatás végeztével *Pető* Pál a pénzbeszedőt előzetes letartóztatásba helyezte s holnap délben átkísérik a sikkasztót a királyi ügyészség fogházába. *Szabó* Ferenc a letartóztatásban megnyugodott.

## Partiáru-kereskedők csalószövetkezete a debreceni törvényszék előtt

### 8000 korona börtönre átszámítva

Egy nagyszabású, bonyolult családi ügy szereplői állottak ma a debreceni törvényszék előtt. Sértettként két debreceni kereskedő szerepelt, míg a vádlottak kisújszállási, sárbogárdi és budapesti emberek.

Az ügy röviden a következő: 1911-ben Engel Ferenc budapesti lakos Pechner Vilmos székesfehérvári szabó címére Sárosgárdra parti-áru szállítványt küldött, melynek állítólag értéke huszonnégyezer korona volt. Pechner megbízásából Wiener Menyhért budapesti ügynök egy pénzes embert keresett, hogy a szállítvány kiváltására két hétre nyolcezer korona kölcsönt szerezzen. Wiener felkereste Strasszer Vilmos kisújszállási kereskedőt, akinek megvételre ajánlotta az árut, majd mikor Strasszer kijelentette, hogy a szóban forgó árut ő nem használhatja, felhívta, legyen segítségére az áru értékesítésében és ennek fejében províziót kap. Strasszer bemutatta Wienernek Glück Hermann debreceni kereskedőnek, aki Kertész Dezső debreceni kereskedőtől kölcsön kapott nyolcezer koronát az áru kiváltására. Glück megbízottja, Wiener Jakab ki is váltotta az árut, de mikor Pechner nem jelentkezett, hogy Glücktől a kiváltott és zálogként szereplő árut átvegye és a 8000 koronát visszafizesse, Glück Hermann felbontotta a ládákat és látta, hogy rutul becsapták: a ládákból kiselejtezték, egér-rágtá rossz áruk voltak, amelyekből mindössze 1500 koronát bírt árulni Glück. A becsapott kereskedő maga nyomozta ki Budapeston a szövevényes család részleteit. Azután pedig megtette följelentését.

Az ügy ma került főtárgyalásra a debreceni törvényszéken Nagy Kálmán dr. törvényszéki bíró elnökölte alatt. Vádlottként Pechner Vilmos, Engel Ferenc, Wiener Menyhért és Strasszer Vilmos szerepeltek. A vádat Gáthy Bálint dr. királyi ügyész látta el, a négy vádlottat Révi Nándor dr., Körösi Kálmán dr., Lengyel Zoltán dr. és Erdélyi András dr. ügyvédek védték.

#### A vádlottak.

Pechner Vilmos elmondta, hogy ő azt hitte, hogy azok az áruk, amelyeket Engel küldött, csakugyan olyan értékiek, mint amilyeneknek feltüntetve voltak.

Wiener Jakab nem érzi magát bűnösnek, mert ő jóhiszeműen keresett vevőt az árukra, nem tudta, hogy mi van a ládákból.

Strasszer Vilmos kisújszállási kereskedő: Nem érzi magát bűnösnek. A dolog úgy történt, hogy Wiener sürgönyözött neki Budapestról, hogy azonnal utazzék fel Pestre, mert partiárukat vehet jó áron. Kétezer koronával felment Budapestre. Itt Wiener Jakab bemutatta neki Pechner Vilmost, mint sárbogárdi nagykereskedőt, aki bukás előtt áll és egyelőre, két hétig nem válthatja ki a részére érkezett árut, amelynek 20-24 ezer korona az értéke és csak 8000 korona kell a kiváltásához, mert fél- és harmad kasszára vette. De két hét múlva Pechner átveszi az árut, Wiener megmutatta neki az áruk számláit, amelyek felül le voltak ragasztva.

Elnök: Nem tünt fel magának, hogy miért ragasztották le a számlákat?

Strasszer: De igen, de ők erre azt mondták, hogy Pechner fél attól, hogy megtudják annak a nagykereskedőnek a címét, akitől az árut vásárolta. Én — folytatta Strasszer — azt mondtam, hogy az árukra szükségem nincs, pénzem pedig a kiváltásra szintén nincs. Erre azt mondta Wiener, keressek valami pénzes embert, és honoráriumként kapok öt-száz koronát. Én erre hazautaztam Kisújszállásra és onnan irtam az ismerőseimnek, Wienernek pedig azt tanácsoltam, hogy tegyen próbát Debrecenben. Debrecenben aztán megismerkedtünk egy Weiszbrunn nevű emberrel, aki azt tanácsolta, hogy forduljunk Rosen-

berg szállítóhoz, az talán ad pénzt a küldemény kiváltására. El is mentünk a szállító céghez, de itt azt mondták, hogy ők ebbe az üzletbe bele nem mennek, hanem van itt egy ember, aki megbukott, annak van ötvenezer korona pénze (Nagy derültség.). Aztán megismerkedtünk Glück Hermannnal, akinek Wiener Menyhért megmutatta a számlákat és felajánlotta az üzletet. Glück Este a Royalban megbízottjának, Wiener Jakabnak átadott 8000 koronát, hogy menjen el Sárosgárdra és váltsa ki az árut. Elutaztunk Sárosgárdra és ott kiváltották az árut és feladták Debrecenbe. Mikor Glück Debrecenben felbontotta a ládákat, én is jelen voltam s láttam, hogy értéktelen árukkal van megtöltve.

#### Aki a fiát vádolja.

Engel Ferenc nem érzi magát bűnösnek, semmit sem tud az árukról. Ő nem foglalkozott ilyenekkel, csak a fia, Elek Béla vegyész, aki most Amerikában van. Ha a neve alatt visszaélés történt, azt csak a fia követhette el.

Elnök (Pechnerhez): Ettől az urtól vette az árut? Megismeri?

Pechner: Igen, tőle.

Elnök (Pechnerhez): Hol volt Engelnek az üzlete?

Pechner: A Szervita-tér valamelyik házában egy szobában voltak az áruk. Egyszer már vettem tőle partiárukat. Engel megmutatta az árut, 18-19 ezer korona értékűek voltak, jegyzéket vettünk róluk és megállapodtunk, hogy Engel becsomagolja és elküldi.

Elnök (Engelhez): Mit szól ehhez?

Engel: Egy szó sem igaz belőle.

#### A tanúk.

Kertész Dezső elmondja, hogy ő adta a pénzt Glücknek. Mikor felbontották az árut, akkor látták, hogy értéktelenek. Glück mondta, hogy be vannak csapva s az árukból nem lehet többet árulni, mint 1600-2000 koronát. Tanu feljelentést tett Glück ellen, mert azt hitte, hogy becsapták, de a feljelentését visszavonta, mert Glück sógora megtérítette a kárát.

Lengyel Zoltán dr.: A magáé volt a 8000 korona?

Igen.

Ezután következett a koronatanunak, Glück Hermannnak a kihallgatása.

#### Hogy nyomozta ki Glück a csalókat?

— 1911. május hó 3-án — kezdte Glück — Weiszbrunn Sámuel felkeresett, hogy van itt egy ember, akinek a nagybátyja Sárosgárdon meg akar bukni. Ez most fél és harmad kasszára partiárukat vásárolt és ki kellene váltani az árut, ha volna, aki előlegezné a 8000 koronát, annak két hét múlva adnának érte 400 koronát. Nekem nem volt pénzem, szólítottam Kertész Dezsőnek, aki átadta a pénzt. — Mikor azután a kávéházban össetalálkoztam velük, Wiener Menyhért felmutatta a számlákat, amelyeken valamennyin igen finom áruk szerepeltek. Átadtam a pénzt megbízott emberemnek Wiener Jakabnak, aki elutazott Sárosgárdra, hogy kiváltsa az árut. Megmondtam neki, hogy a legkisebb részt váltsa ki, nézze meg, csakugyan jó áruk-e azok s csak azután váltsa ki az egészt. Igen ám, de — mint később megtudtam — Sárosgárdon Wiener Menyhért azt mondta Wiener Jakabnak:

— Nézze, maga egy szakállas zsidó, maga gyanút kelthet, magának nem adják ki az árut, adja a pénzt, én kiváltom.

Glück: Wiener Menyhért kiváltotta az egészet és elküldték az árut Debrecenbe a spedítorhoz azzal, hogy két hétig ne nyuljanak hozzá, mert a sárbogárdi nagykereskedő ki fogja váltani. Később kibontottuk a ládákat. Értéktelen holmik voltak benne. Mindössze 1500 koronát árultam ki belőlük.

Elnök: Engelről mit tud?

Glück: Az ő szereplését és az egész csalást Pesten nyomoztam ki. Felutaztam Pestre és itt megismerkedtem egy Taudlich nevű emberrel, aki elmondta, hogy Engel dícséskszik azzal, hogyan csapott be egy debreceni kereskedőt. Megtudtam, hogy az üres számlalapokat Engel egy Prinz nevű embertől vette tíz koronáért, azokat kiállította és lera-

gasztotta. A küldeményt Engel nem a saját nevében, hanem Szabó József néven adta föl. Azt is megtudtam, hogy Pechner nem sárbogárdi nagykereskedő, hanem egy szegény szabó.

Elnök: Nem tünt fel magának, hogy a küldemény feladója Szabó József volt, holott az árut Engel től vette?

Glück: Nagyságos elnök ur, a kereskedők közt az a szokás, hogy ha egy kereskedő megbukik, akkor nem a saját nevében küldi el az árut, hanem idegen néven. (Nagy derültség.)

Ezután még kihallgatta a bíróság Weiszbrunn Sámuel, Palotai Dezső, Nágel Jakab, Weisz Salamon, Rottmann Sándor, Wiener Jakab, Mandel Kornél és Kálicz Sándor tanúkat.

#### Az ítélet.

Ítéletki hirdetésre este 8 órakor került a sor. A törvényszék Wiener Jakabot, aki előzetes letartóztatásban volt, egy évi és öt hónapi börtönre, Pechner Vilmost, aki szintén előzetes letartóztatásban volt, hét havi börtönre, Engel Ferencet hét havi börtönre itélte, Strasszer Vilmost pedig felmentette. Wienernek és Pechnernek 4 hónapot kitöltöttnek vett a bíróság. Az ügyész felebbezett.

## Keresik a sikkasztó törzsőrmestert

### Janicsék Temesváron bujdosik

Egy héttel ezelőtt részletes tudósításban számoltunk be Janicsék Istvánnak, a debreceni 2. honvédluszárezred törzsőrmesterének sikkasztásáról. Az első napon ezer korona körüli összeg hiányáról tett jelentést az ezredparancsnokság a rendőrségen. A megtartott rovincsolásnál azonban kiderült, hogy Janicsék még ennél is nagyobb összeget, 1644 koronát sikkasztott el.

A törzsőrmestert a rendőrség és csendőrség karöltve nyomozta, de sikertelenül. A csendőrök kutatattak utána Nagyváradon, a konyári sóstó-fürdőn, keresték Aradon a bátyjánál, azonban nem találták sehhol. Most azután megtudta a rendőrség Janicsék jelenlegi tartózkodásának helyét. Ma este ugyanis megjelent a rendőrségi ügyeleten Weisz Ferenc kormáros s elmondta, hogy a sikkasztó törzsőrmestertől táviratot kapott, a melyet a nyomozás érdekében beszolgált. Janicsék István Temesvárról küldte a kormárosnak a sürgönyt, amely a következőket tartalmazza:

Weisz Ferenc Debrecen, Külsővásártér.

Azonnal száz koronát küldjön, adress Vörös-ökör Temesvár, gyárvaros.

Jani.

Janicsék István sifirozta a nevét, nehogy esetleg Weiszon kívül más megtudja, hogy ki a feladó. A rendőrségről azonnal távirati megkeresést intéztek a temesvári rendőrséghez, hogy a sikkasztó törzsőrmestert tartóztassák le és adják át a legközelebbi katonai hatóságoknak. Janicsék elfogásáról még nem érkezett válasz a debreceni rendőrséghez.

## Színház

\* **Borbély Lili Komáromban.** A kitünő debreceni primadonna, Borbély Lili a napokban megszakítva pihenését, bevonult Komáromba, a szintársulathoz. Hogy mennyire meghódította a komáromi közönséget annak illusztrálásul szolgáljon egy komáromi lap következő színházi referenciája:

„Az elismerés legmelegebb hangja Borbély Lilit illeti, ki a társulatnak valóban a legfőbb erőssége és egyik méltán innepelt talentumos tagja. Kiváló szubrett-tehetség, szép hanggal rendelkezik, pompásan táncol, csupa temperamentum, csupa ötlet s bármilyen szerepet játszik, abba eredetiséget és egyéniséget önt. Sarah szerepében (Szibil)

elragadó, szinte lebilincselő volt s azok a tűntető meleg tapsok, melyek éneke és tánci után felhangzottak, a legőszintébb bizonyítékai voltak elismert tehetségének, amit a fővárosi nagy operett-színházakban is méltán megcsodálnának.

## Debreceni diákok emléke az erdélyi havasok között

### Templomszentelés a sirok fölött

Tegnap volt 65-ik évfordulója annak, hogy Vasvári Pál őrnagyot, debreceni diákokból általa toborzott Rákóczi csapatával s a bécsi halálfejes légióval egyetemben az oláhok a gyalui havasok ölében a Funtinel nevű mariseli fensikről a mai Jósika falva községbe leveztető mély utban a legnagyobb kegyetlenséggel lemészárolták.

Vasvári Pál Bem tábornok a havasokra vezényelte ki. Vasvári, a fiatal szabadsághős, a debreceni és bécsi diákokból álló s elesett hős honvédekkel temetetlenül maradt a fenyőkkel bevágott mély ut két oldalán a csatatéren. Hősies küzdelemről, pusztulásokról, az akkori zivataros időkben kevés feljegyzés történt. A lapok sem emlékeztek meg róla.

Gyarmathy Zsigáné irt a fiatal szabadsághősről s a kalotaszegi fönökben beszélték el a gyermekeknek és unokáknak a szemtanuk a legendába illő viaskodást a martalócokkal. Negyvenhárom év múlva, 1892-től kezdve Kuszó István kezdeményezésére a kolozsvári ereklye-muzeum több éven át kirándulást rendezett a csatahelyre. A kirándulásokban az ország kiváló historikusai is mindig szép számban voltak képviselve.

A Vasvári eleste helyét pontosan megállapították, összegyűjtötték a mariseli mészárlásra vonatkozó történelmi adalékokat is. Ezzel különösen a Szabó Samu tanár elnöklete alatt szervezett Vasvári-Kör foglalkozott, melynek tagjai voltak Hegyesi Márton, dr. Veress Endre, Hentaller Lajos és mások. Az összegyűjtött történelmi adatokat a Történelmi Lapokban közre adták s pontosan megállapították a szomorú mészárlás részleteit.

Vasvári eleste helyén előbb egy gulát állítottak sziklakövekből. Ezt az oláhok széthányták. Azután erős tölgyfa kereszttel jelölték a helyet, amelyet pópával szenteltek fel. Az oláhok összetörték ezt is.

A csata ötvenedik évfordulója napján tartott nagyobb kiránduláson egy kápolna létesítését beszélték meg, melyet Kolmer Hermann saját terve szerint, saját költségén épített. Ennek oltárképét az ereklye muzeumból nyert ereklyék felhasználásával a cseh származású, de jó magyar érzelmű Melka Vincze festette. Egyetlen oltárkép a hazában, mely a magyar önvédelmi harc egy szomorú részletét ábrázolja.

Jósikafalvát a hozzátartozó harmincezer hold erdő birtokkal, nemrég Urmanecz János gazdag birtokos megvette. Menyasszonyának a Vasvári oltárkép előtt esküdtött örök hűséget.

Vári kápolna oltárát s a kápolna feliratát, hogy szabásu plébánia-templomot építettett. Ennek mindenkor ellátására nagyobb kegyuri alapítványt tett. Ebbe költöztette át a vasvári kápolna oltárát s a kápolna feliratát, hogy megóva legyen a tűzvész okozta pusztulástól.

A templomot a következő vasárnap, e hó 12-én szenteli fel Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök.

Hazafias és vallásos érzés egybe fog forrni a havasok ölében a Vasvári eleste helye közelében. A fiatal hős és a debreceni fiúk névtelen fejei fölé a nemzet kegyelete ez őszszefonódott érzés aranszálaiból glóriát fog fogni, mely évszázadokon át fog fényleni s e föld lakóiban a nemzetünk iránt való szeretet, áldozat s ha kell önfeláldozás erényeit ápolni.

Vasvári (Fejér) Pál görögkeleti papnak volt a fia. Mint ilyen tárgyalt a havasok királyával Jánkuval. Az eredményt tudjuk.

Vasvári Pál saját félvezetett hitsorsosai által öletett meg. De hősies halála magyarrá tett s áldozatra buzdította Tirol bevándorolt fiát, Kolmer Hermant. Szabadságharci oltárkép művészi festésére inspirálta a csehországi származású Melka Vince udvari festőt.

## HIREK

— A király Ischlbe utazott. Bécsből táviratozzák, hogy ma reggel 8 óra 34 perckor a penzingi pályaudvarról kisérétével udvari különvonaton Ischlbe utazott. A városból a pályaudvarig vezető utvonalon nagy közönség gyűlt össze, amely ovációkban részesítette az uralkodót. A király, aki nyitott udvari fogaton érkezett a pályaudvarra, üdének és frissnek látszott.

— Az első papszentelések az új görög katolikus egyházmegyében. E hó 12-én fényes ünnepségek között lesznek az első papszentelések. Vasárnap délelőtt tíz órakor ünnepi mise keretében szentelik papokká Székely Jenőt, Botei Jánost, Szuvák Józsefet, Vályi Miklóst, akiket a kisebb egyházi rendekkel már elláttak. A papszentelés a debreceni görög katolikus templomban fog lefolyni fényes egyházi szertartásokkal.

— A képviselőválasztók összeírása. A központi választmány elnöksége minden előkészületet megtett, hogy az összeíró küldöttségek munkálatukat akadálytalanul végezhessék. A választmány és küldöttségek hirdetménye a helyi lapokban közöltetett s házaként szétosztott, a felkért küldöttségi tagok többsége a munkálat teljesítésére vállalkozott s az előírt esküt a polgármester előtt letette. Az eddig felmerült egyedüli akadály is elhárult, amennyiben a köz- és magánhivatalok főnökei s a tiszteletbeli alkalmazottak bíró munkaadók által benyújtandó névjegyzék kiállítására szolgáló úrlapok megérkeztek. Az úrlapokat a választmány elnöksége ma, azaz szerdán kézbesítette az érdekelt hivataloknak és munkaadóknak. A hivatalok és munkaadók jegyzékét a hivatalos címtárak és a rendőrség összeírása alapján állította össze a választmány elnöksége, így az a lehetőség szerint teljes. Azok, akik ma úrlapot nem kaptak, forduljanak ez iránt a központi választmány jegyzőjéhez, Zöld József városi aljegyzőhöz, aki a jegyzék kiállítására s az összeírásra vonatkozó felvilágosításokat is megadja.

Figyelmezteti a központi választmány elnöksége az érdekelteteket, hogy a szóban levő jegyzék beadása alól senkit nem mentesít az a körülmény, hogy részére a szükséges úrlap nem kézbesített, mert a törvény a választmányt erre nem kötelezi. Hisszük, hogy az érdekelték mindent el fognak követni, hogy legszebb polgárjogának gyakorlására a lehetőség minden alkalmazottnak és segédmunkásnak, már akiket megillet, a lehetőség megadassék s e tekintetben a törvény szigorának alkalmazására szükség nem lesz. Az úrlapokat pontosan kitöltve 10-ikéig kell benyújtani a hivatalos órák alatt a választmány elnökénél vagy jegyzőjénél.

## APOLLO

MA

!! új Pathé műsor !!

## A tévedés áldozata.

Dráma 4 felvonásban.

Kitünő kíséző műsor!

— A máv. elnökhelyettese nyugalomban. Hegyeshalmy Lajos, a Máv. elnökhelyettese, a tegnapi napon beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Szeptember 30-án lép ki a Máv. kötelékéből, amelyben 1887. óta működött.

— A trónörökös biztosítása. A szerencsétlen véget ért trónörökös párt biztosítása képezi most szakkörökben a legélnébb tárgyalás tárgyát. Elterjedt hírek szerint Hollandiában történt volna egy többmillió biztosítás. Egy-két nap óta azt beszélték, hogy a hatalmas biztosítást a Budapesten teleppel bíró Dordrecht-társaságnál eszközölték. Merv adó helyről arról értesülünk, hogy ennél a vállalatnál egyáltalában nem történt ilyen biztosítás, ugyszintén a Hollandi biztosító társaság könyveiben sem fordul elő a fenséges pár biztosítása. Más holland társaság nincsen a monarchiában. Ma megbízható forrásból azt jelentik nekünk, hogy a trónörökös párt két idősebb gyermeke részére kétszáz-kétszáz ezer koronás biztosítást kötött az Alsó-ausztriai élet- és járadék biztosítónál. Egyéb biztosítás nem létezik. Az ügyleteket egy igen előkelő papi személy közvetítette két év előtt.

— Oriási erdőtüzek Oroszországban. Pétervárról táviratozzák: Északnyugatoroszország nagy kiterjedésű erdősegeiben több nap óta nagy tüzek dühöngenek. Pétervár környékén és a varsói vasut mentén nagy kiterjedésű tőzegterületek állanak lángokban. Dwinsk és Ljuzin kerületekben a tűz katasztrófális jelleget öltött. A tűz 5000 desjatina területet borított lángba. A tüznek nagy kiterjedésben a buza és egyéb vetések is áldozatul estek. Staraja Russa községet a végpusztulás fenyegeti. Eddig 15 ház égett le és nem tudják, hogyan fogják a többi megvédeni. Opocska kerületben a nagy szárazság folytán kigyulladtak az erdősegek, ugyanígy Tichwin kerületben is. Nagyszámu fatelep is a tűz martaléka lett.

— Ránkfüred. E ritka szépségekkel megáldott klimatikus gyógyhelyen július elseje óta kedves, színes, élénk élet uralkodik. Haller Pál gróf ez állami fürdő gondnoka sok ötlethez, izléssel fáradozik azon is mestéri módon érti is, hogy e kies, szép fürdőt olyan kedvessé tegye, amilyen Magyarországon kevés van. Figyelme, gondoskodása a legaprólékosabb részletekre is kiterjed, hogy a fürdő vendégei a legkellemesebben érezzék magukat és minden gyogyerőt és klimatikus hatást hasznukra fordíthassanak. Maga a fürdő is természeti szépségeivel, fekvésével gyönyörű, nagy, árnyas erdejével a legkellemesebb benyomást teszi és a legkellemesebb szórakozást nyújtja a látogatóknak. A kitünő cigányzenekara délelőtt is, délután is térenével szórakoztatja a közönséget és ad még vidámabb hangulatot a forgalmas élethez. Igen szépek a jól eső gondosággal gondozott sétányok, erdei utak és fürdők. A Gájlzir valóságos csodája e kies völgyben fekvő erdővel körülövezett fürdőnek. Messziről jönnek e rendkívüli csodájára. Nagyon jó a vendéglő, igen szép olvasóterem van és a legmesszebb menő kényelem minden eszköze emeli a jó hatást. A fürdőorvos Szotyóri Nagy Béla dr. Ránkfüred-früdő a m. kir. kincstáré. Igen olcsó, igen szép hely és éppen azért nagy kár, hogy a földművelésügyi kormány nem ismerteti meg jobban a közönséggel e kitünő klimatikus és dus szénsavas gyógyhelyet. A trónörökös temetése alkalmából a fürdőn lévő római katolikus templomban reggel kilenc órakor istentisztelet volt, amelyen a fürdővendégek, köztük több katonatiszt, Haller Pál gróf t. huszárhadnagy vezetése alatt részt vettek.

— Agyonlőttek egy császár-vadászt. — Innsbruckból jelentik: Trient közelében átlőtt fejvel, holtan találtak egy császár-vadászt. A katonát az őrzőhöz tartozott amely Roncegno erdőbe tartott. A vizsgálat megállapította, hogy a katonát két bajtárs megmártta és hátulról agyonlőtte. A gyilkosok polgári ruhát akartak szerezni és menekülni, de a katonai hatóság letartóztatta őket éppen amikor át akartak szökni a határon és a helyőrségi fogházba vitte őket.

— **Caillauxné főtárgyalása előtt.** E hó vége felé kezdődik Caillauxné pörének tárgyalása a párisi esküdtszék előtt. A tárgyalás elnöke Albanel lesz, aki az elmúlt szombaton felkereste Caillauxné a börtönben és kihallgatta. A tárgyalási elnököt egy törvényszéki írnok és egy jegyző kísérte el. A börtön ajtaját csak egy pillanatra nyitották és miután a három ember bement, azonnal becsukták, mert a fényképezésnek és mozioperatőröknek egész serege állt a bejárat előtt. A három hivatalos személyiség a börtönigazgató irodájába ment, ide hívták fel Caillauxné, aki zárkájában tartózkodott és Labori ügyvéd titkárával Adrien de Pachmann-nal beszélgetett. Miután Caillauxné megérkezett, tudomására hozták, hogy ügye az esküdtszék elé kerül és tájékoztatták a vád felől is. Ezután Albanel röviden kihallgatta Caillauxné, akivel végül aláírták a rövid kihallgatásról szóló jegyzőkönyvet. Miközben a volt pénzügyminiszter felesége az írók után nyult, így szólt:

— Nagyon reszket a kezem, mert ma reggel széruminjekciót kaptam.

Ezzel a törvényszéki személyiségek végzetek Caillauxnéval és Albanel egy másik női foglyot hivatott fel, Mermilod asszonyt, aki április 5-én revolverből rálőtt férjére.

— **Meggyapálkával a másvilágra.** Szegedről jelentik: Az öngyilkosság különös módját választotta Simon Istvánné 47 éves szegedi asszony. Kiállott a házuk udvarára és „na most meghalok” kiáltással a szomszédok nem kis csodálkozására egy nagy palackból megívott két liter meggyapálkát. Az asszonyt súlyos belső sérülésekkel a mentők a közkórházba szállították.

— **Beiratások a Kereskedelmi Tanintézet egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamán.** A beiratások július 6., 7., 8-án lesznek d. e. 11—12-ig a Kereskedelmi Tanintézet igazgatóságának irodájában. A beiratásnál a felvételi díj és egy negyedévi tandíj 25 K fizetendő. Az iskolai bizonyítvány, a születési okmány és az újraoltási bizonyítvány bemutatása szükséges. Szorgalmas tanulók a második félévben tandíjkezdve menynél kaphatnak. A tanfolyamon a felső ker. iskola képesített szaktanárai tanítanak. A növendékek állandó női felügyelet alatt állanak.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

— **Királysértő vasuti munkás.** Csernovitzból táviratozzák: A szomszédos Cabor állomáson Moszduk Jakiv szláv vasuti munkás társai előtt, akik a trónörökös elleni merényletről beszéltek, a következőképpen nyilatkozott:

— Így van rendjén! Megérdemelte!

Princip és Cabrinovics tettét helyeselte és annak az óhajának adott kifejezést, hogy bár a király is hasonló sorsra jutna. A vasuti munkások Moszdukra támadtak, akit az állomáson szolgálatot teljesítő csendőr szabadtolt ki a feldühödött munkások kezei közül. A munkást a csendőrök letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— **14-es számú telefonon** lehet az új fővárosi sört megrendelni.

## Aspirin-tabletták

:fej és foga-fájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: sokszor kisebb értékű készítményekkel utánozzák, hogy biztosan valódi Aspirint kapjunk, vegyük a „Bayer” féle Aspirin tablettákat. Egy cső 20 á 0,5 gros tablettát tartalmaz ára 1 kor. 20 fill. Utánzatokat utasítsunk vissza. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin nével megnevezni.



— **Kinevezés.** Az első katonai biztosító-intézet debreceni vezérképviselőségének főnökévé, Leichter Gábor titkár áthelyezése folytán Balogh Gyula nevezetett ki.

— **Elfogott boszniai katonaszökevény.** Szatmárról jelenti tudósítónk: A Szarajevóban állomásozó 48-ik gyalogezred parancsnoksága a napokban táviratban tudatta a szatmári helyőrséggel, valamint a csendőrséggel is, hogy Budics József, az ezred első századában szolgáló közkatona megszökött és valószínűleg Szatmáron rejtőzik. Az ezred egyben közölte azt is, hogy Budics Köveskállón született és immár negyedszer szökök meg a gyöngyöztől elől. Budics a múlt hó végén egy napi szabadságot kapott és ezt az időt használta fel a szökésre. Előzőleg betört a század raktárába és onnan egy új mundért lopott. Fölvarrt rá három csillagot és egy sárga stráfot és így, mint őrmester, kiadjusztálva mondott búcsút a katonaságnak. Először is Budapestre ment, ahol kétszázötzöt koronát elmulatott s a megmaradt pénzével Szatmárra utazott, ahol az ötödik gyalogezred laktanyájába ment és egy főhadnagytól 12 koronát csalt ki, azzal a mesével, hogy szabadságon van és pénzt ellopták tőle. A főhadnagy meg-sajnálta a különben jóképű és értelmes fiút és átadta neki a kért pénzt. Budics egész nap koreszmákban töltötte az időt és jámbor hallgatóság előtt Hári János módjára élményeit adta elő, amiket Boszniában átélt és amik sohasem történtek meg. A koreszmában találták meg a rendőrök a szökött katonát, akit erős katonai fedezettel tegnap szállítottak vissza Szarajevóba.

— **Szerelmi dráma Zilahon.** Zilahról jelentik: Megrendítő szerelmi-dráma tartja izgalomban a város lakosságát. Két fiatal szerelmes választotta a halált egy kis szerelmi pörpatvar miatt a reájuk váró boldogság helyett. K. Nagy Dezső, már hónapok óta jegyben járt a zilahi kórház egyik ápolónő leányával, a szép Kovács Erzsikével s az a körülmény, hogy a közelmúltban a völegényt a városi pénztári hivatalhoz irodatiszté választották meg, valószínűvé tette a jegyesek mielőbbi egybekelését is. A sors azonban másképpen intézkedett. A múlt hét elején a fiatalok között nézeteltérés keletkezett, amit az érzékeny lelkű leány annyira szívére vett, hogy elkeseredésében szublimát pasztillával megmérgezte magát. A gyorsan alkalmazott orvosi segítség csak enyhítette kínjait, de nem tudta megmenteni életét. Négy napon át szenvedett a közkórházban, ahol halála előtt törvényesen egybekelt szerelmével. Az új férj nem tudott belenyugodni vesztesége nagy ságába s mihelyt nejjének haláláról értesült, kétségbeesve szomorú sorsán, egy revolverrel föbe lötte magát. A golyó nem ölte meg azonnal, de tegnap mégis elszólitotta az élők sorából. A szomorú kettős öngyilkosság híre mély részvétet keltett Zilahon.

— **Sollingeni acél-zsebkések,** ollók, borotvák, borotváló-készülékek és kellékek a legolcsóbban Mentze áruházában.

# URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója  
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára

## A TITOKZATOS TALIZMÁN.

Amerikai életkép 2 felvonásban.  
Társadalmi dráma 2 felvonásban.

**LELKI NAGYSÁGOK.**  
Duczi bácsi vendégszeroplése.  
Kacaglató jelenetek.  
A kijátszott nagybácsi. Vigjáték.  
Az angol Riviera. Természet felvétel.

Előadás kezdete este 7 órakor, folytatólagos be-mennettel. Rendes helyárak.

Csütörtökön, Pénteken — július hó 9-én és 10-én  
**VÉGZETES KÖNNYELMÜSÉG**  
Társadalmi dráma 3 felvonásban.  
És a nagy stílusú kísérő műsor.

— **Gyűjtőgató örült.** Tegnap délután jelentették a debreceni csendőrsőn, hogy a régi városi téglavető-telepen Boda Péter 45 éves földműves éjnek idején orditozva járkál az utcákon s az elmúlt éjszaka házának udvarán az istállót és a kocsisint felgyújtotta. A tüzet észrevették s mielőtt nagyobb baj származott volna, eloltották. A csendőrök elfogták Bodát, akiről a hatósági orvos megállapította, hogy ön- és közveszélyes örült. Boda Pétert a kórház elmeosztályán helyezték el.

— **Rendőri hírek.** Kovács Sándor kocsis panaszt emelt a rendőrségen, hogy tizenkét korona értékű óráját ellopták. A rendőrség ki-nyomozta a tolvajt Varga István kocsis személyében. — Bozsányi Lujza szakácsnő 50 korona értékű ruháit ellopta Novák Sándorné Király-utca 5. szám alatti házmesterné, akitől a lopott tárgyakat megtalálták. A rendőrség a tolvajok ellen megindította az eljárást.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokot jelentették be: Szász Mihály ref. 76 éves, Kiss Lajos ref. 59 éves, Nagy Ilona ref. 6 hónapos, Molnár Margit ref. 22 éves, Kanta Ferenc ref. 72 éves, Fülöp József r. k. 57 éves, Csóka Julianna ref. 2 hónapos, Sáfár László ref. 58 éves, Seprényi Emil r. k. 3 éves, Gonda János r. k. 45 éves, Báthori István ref. 4 hónapos.

## STECKENPFERD-BAY-RUM

Bergmann & Co. gyártmánya, Tetschen a. Elbe.

A Bay-rumok eredetije megakadályozza a korpaképződést, időelőtti szürkülést és hajhullást, erősíti a fejedelmet és teljes puha hajat eredményez; ezenfelül erősítő bedörzsölő szer a tagok benufása ellen, (megerősített menetesnél ugyanint rheumatikus szevedések ellen stb. — Naponta elismert levelek! — Vigyázzunk kizárólag «Steckenpferd» záró márkára! 2 és 4 K palackokban kapható gyógyszerárak, drogériákban, illat- és fodrászüzletekben.

## KÖZGAZDASÁG

### Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	721—
Osztrák hitel	601+0
4 százalékos koronajáradék	79-75
Allamvasut	688—
Jelzálogbank	400—
Rimamurányi	617—
Salgótarjáni	619—
Közuti vasut	554—

### Magánleszámítolási kamatláb

Bécs 3 1/2% — Berlin 3 1/2% — London 2 3/4%

### Endapesti gabonátőzsde

Strasser és Könyig debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1916. április.	12-96
„ októberre	12-77
Tengeri 1916. máj.	7-26
Rozs április	—
„ októberre	9-23
Zab áprilisra	—
„ októberre	7-64
Tengeri jul.	7-84
„ aug.	7-49

Készaru 5-tel szállardabb.

A tőzsdéről. A Közuti vasut részvényekben a múlt héten nagy realizálások voltak, a melyeket a kontemime működésének tulajdonított a tőzsde. Ma egy előkelő bécsi hírforrás világosságot derített ezekre a realizálásokra. Egy budapesti börzeügynöki cég értékesített egy nagytőkés megbízásából kétezer részvényt. Ma megszüntek az értékesítések s a kurzus 4—5 koronával emelkedett. A Skoda-részvények Bécsben 770 1/2 koronáról 754 koronára csökkentek exekuziók miatt, állítólag a magyar spekulációnak is van szerepe ezeknél az exekuzióknál. — A Magyar Általános Kőszénbánya és az Ujlaki Téglagyári részvényekben is voltak kisebb értékesítések, az utóbbi papírban az építkezés teljes szünetelése miatt. — A járadékok közül az új n-gy és feles papír csökkent negyed percenttel, osztrák realizálások okából. — A Dunagőzhajózási részvények kedvezőbb kimutatók miatt 4 1/2 koronával emelkedtek s a tőzsdén két nagy pénzintézet bécsi égisz alatt történő fuzióról rebesgettek híreket, de egyik bankrészvény sem került forgalomba a mai börzén.

## CSIZFÜRDŐ

A kontinens legerősebb Jód-Brómos forrása, nagy Radio-activitással. Meglepő gyógyeredmények mindazon bajoknál, ahol a jód és brom mint speciális gyógyszer jó alkalmazásban.

### Fürdőmegnyitás május hó 1-én.

Meleg jódos fürdők, hidegvizkurák, hydropathial be-  
rendezések, izzasztó, soványító, bizálók, szénasavas  
fürdők. Modern ujtások. Kényelmes, olcsó lakások, sza-  
natórium, szórakozások. — Államhivatalnokok, katoná-  
tisztok az elő- vagy utóidényben 30 százalék engedmény.  
Máv. külön betegpénztár, a kerületi betegsegélyező pénz-  
tárak szanatóriuma. Posta, távírda, telefon, vasúttá-  
más helyben.

## CSIZIVIZ

A háznál történi ivókurához rendelhető a forrásnál és  
Édeskúty L. főlerakátában, Budapest. Kapható minden  
gyógytár és ásványvízkereskedésben. Prospektust küld  
és felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Csizfürdőn.

### Haszonbérleti hirdetemény.

Biharmegyében Tamáshida Keményfok,  
Kötegyán Csapkés és Ant Nagymező pusztai  
részbirtokok, együtt 962 bihari hold három  
majorral 1915. évi október elsőtől fogva  
haszonbérbe kiadók.

A feltételeket közli:

id. Hadházy Kálmán  
ügyvéd Nagyszalontán.

## DONOGÁN ÉS SOMOSSY

" CZÉGNÉL "  
DEBRECEN,  
Kistemplombazár

### Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

## Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ert,  
szintegy felöltőszövetet, turistalodeut, selemkam-  
garat, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron  
kald, mint megbízható és szolid cég mindenütt  
ismeri posttőgyári raktár

## Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha  
szövetvásárlásait közvetlen Siegel-Imhof cég-  
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelenté-  
kenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Ország-  
váltásték. Minták, figyelmes kiszolgálás, még  
a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

1201—1914. vh. sz.

### Árverési hirdetemény.

Dr. Áron Géza budapesti ügyvéd által  
képviselet Budapesti Kereskedők Bankja vég-  
rehajtónak végrehajtást szenvedő elleni  
100 korona tőke, ennek 1912. év január hó  
27. napjától járó 5% kamata és eddig ösz-  
szesen 23 korona 80 fillér perköltség ere-  
jéig, amennyiben időközben részfizetés tör-  
tént, annak betudásával, a debreczeni kir.  
járásbíróság 1914. V. III. 681. sz. kiküldő  
végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél  
1914. évi június hó 15-én bíróság felülfog-  
lalt és 1270 koronára becsült ingóságokra  
az árverés elrendeltetvén, — a felülfogalta-  
tók követelése erejéig is, amennyiben azok  
törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben,  
Deák Ferenc-utca 17. sz. alatt leendő meg-  
tartására 1914. évi július hó 20. napjá-  
nak d. e. 10 óráját tűzöm ki, amikor a  
foglalás alatt levő butorok és egyéb ingosá-  
gok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés  
mellett szükség esetén becsáron alul is el-  
fognak adatni.

Debreczen, 1914 július hó 3-án.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

# Sztojikai

Erdély bérceiből fakadó természetes gyógy-  
hatású ásványvíz, melyet a leghíresebb  
egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak,  
kapható minden fűszer-, csemege- és ásvány-  
vízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárúsítás

## KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindég friss töltésben  
és előnyös árban kapható,

Gyomorhajókna! osodahatásu, cukor-  
betekeségeknél speciális gyógyszer. Borral  
vegyítve igen kellemes és egészséges.

A legolcsóbb és legjobb borvíz.

679—1914. vh. sz.

### Árverési hirdetemény.

Dr. Gáspár Izidor budapesti ügyvéd ál-  
tal képviselt Grill Károly végrehajtónak  
végrehajtást szenvedő elleni 80 korona 87  
fillér, ennek 1912. év január hó 1. napjától  
járó 5% kamata és eddig összesen 79 ko-  
rona 86 fillér perköltség erejéig, amennyiben  
a követelésre időközben részfizetés történt,  
annak betudásával, a debreczeni kir. járásbí-  
róság 1914. V. III. 679. sz. kiküldő végzése  
folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi  
december hó 5-én bíróság felülfoglalt és 2144  
koronára becsült ingóságokra az árverés el-  
rendeltetvén, — a felülfoglaltók követelése  
erejéig is, amennyiben azok törvényes zálog-  
jogot nyertek Debreczenben, Hunyadi-utca  
17—19. sz. a leendő megtartására 1914. évi  
július hó 17. napjának d. e. 12 óráját tűzöm  
ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és  
egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek  
készpénzfizetés mellett szükség esetén becsá-  
ron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 július hó 3-án.

Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

## Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

# persil

önmüködő  
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli!  
Kefelés nélküli! — — Dörgölés nélküli!

„PERSIL“ megkíméli a fehér-  
neműt, azt kazán-  
ban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a  
szabadban fehérítetté volna. — — Gyár :

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

## Üzemnagypótlás folytán

nyomással :

1000 szines jóminőségű boríték	K 3:60
1000 finom fehér boríték	6—
1000 félív üzleti levélpapír	7—
1000 szines levelező-lap	5:20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, mo-  
dern kivitelben, hasonló olcsó árak  
mellett

## HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.



az elasztikus  
cipősarok

# PALMA

figyelje  
meg  
TARTÓSSÁGÁT

### DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

## BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.  
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály ré-  
szére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Telefon: 968.

Meghívás.

## AZ ARANY BIKA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG II. rendes közgyűlése

1914. évi július hó 7-én a részvényesek kellő  
számban való meg nem jelenése folytán nem  
lévén határozatképes, az alapszabályok 19.  
§-a értelmében ennek újabb határidejéül  
1914. évi július hó 16. napjának délelőtti  
11 órája tűzött ki a Kölcsönös Segélyző-  
Egylet mint szövetkezet helyiségében (Kos-  
suth-utca 8), mely újabb közgyűlésre a tár-  
saság részvényesei oly megjegyzéssel hivat-  
nak meg, miszerint ekkor az előző köz-  
gyűlésre kitűzött tárgyak felett a jelenlevők  
a megjelentek számára és az általuk képví-  
selt részvények mennyiségére való tekintet  
nélkül fognak határozni.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki intézkedések, az igazgatóság  
és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt 1913.  
üzletévről.

2. Az 1913. üzletév zárszámadásainak  
beterjesztése, a mérleg megállapítása és ha-  
tározathozatal az eredmény tárgyában.

3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizott-  
ság részére a felmentvény megadása tár-  
gyában való határozathozatal.

4. Egy felügyelő-bizottsági tag válasz-  
tása 2 évre, a Debreczeni Első Takarékpénztár  
kijelölési jogának figyelembevétele  
mellett.

5. Esetleges indítványok tárgyalása.

**Figyelmeztetés:** Az évi jelentés, valamint  
a zárszámadások s azok mellékletei a közgyűlést 8  
nappal megelőzőleg az Általános Forgalmi Bank r.-t.  
helyiségében (Piac-utca 68. szám) annak hivatalos  
órái alatt megtekinthetők.

Szavazatra csak a közgyűlés előtt legalább 3  
nappal az Általános Forgalmi Bank, a Debreczeni  
Első Takarékpénztár, a Debreczeni Ipar- és Keres-  
kedelmi Bank és a Magyar Általános Hitelbank deb-  
reczeni fiókja pénztáránál letett részvények, illetve  
ideiglenes elismervények jogosítanak.

Az igazgatóság.

# APRO HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontúl minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

Vasárnap betűből eredett minden szög 10 fillér. Aprohirdetésekre előre fizetendőek.

## Vidékről

aprohirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az aprohirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Aprohirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelleges leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

## Különléte

Fehér selyem pincsi kutya, göndör szőrű, fekete szemű, fekete orru olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

**Poloskairást**  
NÁNÁSSY ISTVÁN  
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Postakert Gyár-utca 6.

**Hölgyeim!**  
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szepült, máfoltot, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan **Matild-arckenöcs**, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

## Üzlet

**TELI**  
holmik elrakásához nafta lin, terpentín, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletekben.

**Falusy Károly**  
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.  
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

**SZEGEDI PAPRIKA**  
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

**Izr. urinónél**  
kittűnő kóser koszt kapható bentékezésre vagy kihordásra is. Arany János-utca 16. sz. alatt.

**Pénzt** kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztes embernek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante

## Állás

**Kereskedelmait**  
végzett urileány állást keres. Címe Frank Imre uri divatkereskedőnél.

### 15-re

keresek egy minden eszedleányt. Cim a kiadóban

### Német

társalkodónót keresek Simonffy 2/B. I emelet ajtó 4. szám.

**Mérlegképes könyvelő**  
1 vagy 2 órát vállal hivatalos óra után. Cim a kiadóban.

### Német-magyar

könyvelő irodai alkalmazást keres. Simonffy-utca 15. szám, jobboldali lakás. Ugyanott német órát adok.

## KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

**Konvertáltjelzálogra 140 K**  
Hazai sorsjegyre . . . 90 »  
Oszl. vörös kereszt sj. 40 »  
Olasz vörös kereszt sj. 33 »  
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 »  
József . . . 10 »  
Bazilika . . . 20 »  
Magy. vörös kereszt sj. 22 »

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyekről zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a lenti összegre fölemeljük. **Részletfizetésre vásárolt, de megkötött fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankoszálya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Teleron 298. Alapítást év 1878.

Mindennap kiváló jó és friss

## TEJET

tanyámról házhoz is szállított. Megrendelhető telefonon (739) vagy levelező-lapon: Weisz Bernatiné, Piac-utca 30.

## Lakás

**Intelligens**  
uri családnál e hó 15-re feltétlenül tiszta, csendes szobát keres — esetleg teljes ellátással — állami tisztviselő. Ajánlatokat ár megjelölésével „Kölcsönös figyelem” jelgére a kiadóba kérem.

## Adás-vétel

**Eladó**  
szőlőbirtok. Cim a kiadóban

**Kis**  
Singer varrógép 20 koronáért eladó. Cim a kiadóban.

**Ebédőbutor**  
olcsón eladó. Burgondia-utca 11. szám alatt lehet értekezhetni.

**Több**  
részletben kiadó kétszáz hold elsőrendű szántóföld tanyaépülettel. Cim a kiadóban.

**40 hektoliter**  
tisztán kezelt kerti bor eladó. Értekezhetni özv. Oláh Imrénénel, Széchenyi-utca 20. Ugyanott nagyobb mennyiségű ótörköly pálinka is eladó.

1230—1914. vh. sz.

## Arverési hirdetmény.

Maráky Sándor végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 13 korona tőke, — és eddig összesen 12 korona 36 fillér perkoltség erejéig, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a debreczeni kir. járásbíróóság 1914. V. III. 561. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi június hó 6-án bíróság felülfoglalt és 2380 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Piac-utca 77. szám alatt leendő megtartására **1914 évi július hó 16. napjának d. e. 9 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1914 június hó 25-én.

**Gáll Vilmos**, kir. bírósági végrehajtó.

## HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbórszabályzat . . . 80 fillér  
Házbér-nyugtákönyvecske . . . 40 »  
Házirend . . . 40 »  
Kapuczdula (minden helyiség részére) . . . 10 »  
Üres lakás bejelentési lap . . . 10 »  
Ismét kiadott lakás bejelentési lap . . . 10 »  
Építés engedély iránti kérvény . . . 10 »  
Lakhatási . . . 10 fillér-  
... ért darabonként kapható . . .

**HOFFMANN ES KRONOVITZ**  
könyvnyomdájában  
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

# PETROLEUM

Ha szép világosságot akar szobájában, kérje mindenütt



a «Vacuum Oil Company r-t.»  
V **VACLITE** V  
petroleumát,

amely takarékos használata, kifogástalan égése, nagy világító erejével tűnik ki.

## Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

## „HERKULES“

bor- és gyümölcs-sajtók

Elsőrendű gyártmány

Viznyomásu bor- és gyümölcs-sajtók

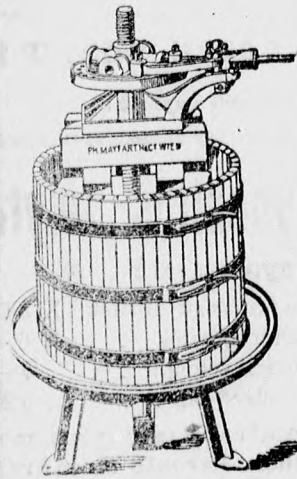
Felül nem mult!

Szőlő- és gyümölcs-örlők, szüretelő berendezések

**MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA**

gazdasági gépgyár

**Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.**



Árjegyzékek ingyen.

Képviselek kerestetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.